

alle mulige detaljer, eksisterer eksempler på, at Danmark, når der kommer et forslag, som strider imod nærhedsprincippet, har gjort opmærksom på, at dette forslag slet ikke skal til behandling, for det må EU ikke vedtage? Eller er det sådan – hvad jeg har en ubehagelig mistanke om – at Danmark i praksis har godkendt den måde, Kommissionen arbejder på, og accepteret, at disse forslag kom til behandling?

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Hr. Keld Albrechtsen spørger, om den danske regering har anvendt nærhedsprincippet. Svaret er ja. Hvis hr. Keld Albrechtsen er interesseret, kunne han ved at stille spørgsmål i Europaudvalget få dette belyst.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen kunne ministeren ikke blot give ét eksempel, for det ville da glæde mig overordentligt, hvis den danske regering har anvendt nærhedsprincippet og sagt til EU-Kommissionen: Dette eller dette forslag må ikke fremsættes, for det strider mod nærhedsprincippet, hvis EU går ind og blander sig i det.

Jeg anmodede blot om at få ét eller flere konkrete eksempler. Det er så muligt, at udenrigsministeren skal i gang med et meget omfattende eftersøgningsarbejde i sine arkiver for at finde et sådant eksempel, men jeg synes da, det kunne være interessant, om det er sket eller det ikke er sket.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 211: Forslag til lov om ændring af lov om byfornyelse og boligforbedring. (Ændret byrdefordeling ved store ombygningsudgifter).

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.

(Fremsat 27/2 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Nærværende lovforslag har til formål at etablere en ordning, som mere effektivt end det støtte-system, der er opbygget omkring den offentlige byfornyelse, kan modvirke, at en alt for stor del af ressourcerne til byfornyelse anvendes samfundsmæssigt urentabelt.

Forslaget går konkret ud på at gennemføre en ordning, hvorefter kommunalbestyrelsen afholder al offentlig støtte inklusive eventuelle tab på garantier efter loven til den del af de godkendte forbedringsudgifter, der dels er anvendt til ombygning af boliger, dels overstiger de vejledende rammebeløb for nyt almennyttigt boligbyggeri inklusive det såkaldte udfyldningstillæg på 10 pct. Staten skal altså ikke bidrage til den yderste del af et meget dyrt projekt.

Med henblik på at sikre, at projektet ikke blot etapedeles for at komme under rammebeløbet, foreslås endvidere, at der i forbindelse med afgørelsen af, om omkostningerne ligger under eller over rammebeløbet, tillægges den godkendte forbedringsudgift de forbedringsudgifter, som inden for en periode på 3 år før tilsgangstidspunktet er afholdt på ejendommens boliger. Fredede og bevaringsværdige bygninger foreslås undtaget fra ordningen.

Indledningsvis vil jeg oplyse, at jeg er meget opmærksom på den rejste problemstilling. Der er forekommet sager med pris- og omkostningsniveauer, som jeg finder man godt kan diskutere det rimelige i både set fra en samfundskonomisk synsvinkel og også ud fra en boligsocial synsvinkel. Jeg er derfor enig i det mere overordnede sigte, nemlig at sikre, at der sker en optimal udnyttelse af de forskellige støtte- og finansieringsmuligheder i den fremtidige byfornyesindsats.

Omkostningsniveauet i byfornyelsen er til stadighed genstand for diskussion. Manglende incitament for en række centrale aktører til at

begrænse ombygningsudgifterne har ofte været anført som en meget væsentlig årsag til det generelt høje omkostningsniveau og har tidligere givet anledning til ændringer i regelsættet.

I den forbindelse vil jeg specielt nævne de ændringer i byfornyelsesloven, der er blevet gennemført forrige år, og som skal sikre en bedre sammenhæng mellem den kvalitet, der opnås, og den udgift, som brugerne skal betale i form af husleje. Men disse ændringer har jo endnu ikke haft en chance for at slå igennem på priserne ved byfornyelse, og efter regeringens opfattelse vil de gennemførte ændringer af leje-fastsættelsen have en reducerende effekt. Men vi har altså endnu ikke set denne effekt, og derfor synes jeg, at det foreliggende lovforslag skylder lidt over målet.

En af de væsentligste problemstillinger er nemlig et spørgsmål om, hvor nedslidte bygninger man skal acceptere eller ombygge med støtte efter byfornyelsesloven, og et spørgsmål om begrænsning af omkostningsniveauet gennem en mere effektiv ombygningsproces. Og selv om økonomiske overvejelser ikke alene bør være bestemmende for, om en bygning skal bevares, men også bevaringshensyn som sikring af typiske gadebilleder, arkitektonisk særpræg og lignende, ja, dér er jeg enig i, at hensigtsmæssigheden af ombygningsudgifter, der overstiger prisen på nybyggeri, samfundsmæssigt set kan og skal diskuteres.

Jeg kan i den forbindelse henvise til mit debatoplæg om en fremtidig byfornyelsespolitik, som jeg for nylig har offentliggjort. Det fremgår heraf, at et centralt debateme for fremtidens byfornyelse er, om der med fordel kan indføres en centralt fastsat overgrænse for ombygningsudgifter pr. m², og ligeledes bør det efter min mening diskuteres, om kommunerne i højere grad bør stimuleres til at gennemføre nybyggeri i form af huludfyldning i de tilfælde, hvor det vil være billigst i forhold til den opnåede kvalitet.

Et andet debateme er endvidere, hvordan en differentiering af istandsættelses- og subsidie-niveauer kan opnås. Det er regeringens opfattelse, at ændringen i byfornyelsespolitikken bør ses i sammenhæng og med alle disse nuancer. Det synes jeg ikke det foreliggende lovforslag er udtryk for.

Set ud fra en sådan helhedsbetragtning kan jeg derfor ikke tilslutte mig forslaget. Jeg kan i øvrigt oplyse, at jeg med henblik på at debattere centrale emner for fremtidens byfornyelse vil

holde en konference om fremtidens by og byfornyelsespolitik den 26. april i år med byfornyelsespartier, kommunerne m.fl., og også partiernes boligpolitiske ordførere vil blive inviteret. Jeg vil herefter til Folketinget fremsende en redegørelse, der skal debatteres i Folketinget den 22. maj i år.

Når alle partier i byfornyelses- og bypolitikken har fået lejlighed til at give deres meninger til kende, vil synspunkterne indgå i regeringens overvejelser forud for et forslag til en helt ny byfornyelseslov, som regeringen planlægger at fremsætte i folketingsåret 1996-97.

For ikke at foregribe den forestående debat, som jeg håber også fru Kirsten Jacobsen vil deltage i, må jeg derfor afvise forslaget.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det er selvfølgelig glædeligt for et parti, at når man annoncerer et lovforslag, så kommer der altså gang i tingene; det kan man jo se på datoerne. Og man kan altså også se, at boligministeren har været meget hurtig til at få trykt sit debatoplæg, som jo i grunden er det bedste argument for at gennemføre Fremskridtspartiets forslag.

Men grunden til, at jeg tager ordet for en kort bemærkning, er for det første for at bede boligministeren bekræfte, at det, der foreslås i forslaget, er præcis det system, man allerede i dag anvender for at sikre, at priserne ikke løber løbsk ved nyopførelse i den almennyttige sektor; at rammebeløbet i den almennyttige sektor også kun er et vejledende beløb, og at kommunerne, hvis de godkender noget ud over rammebeløbet, da selv må betale alle pengene.

For det andet vil jeg spørge: Når det nu er gældende lov for opførelsen af nybyggeri, og det fungerer efter hensigten – det er vi vel alle enige om – hvorfor mener boligministeren så ikke, at det bør indføres på dette område? Og hvad er begrundelsen for, at vi skal have alle de her mange konferencer, hvis det er prisen og prisen på byfornyelse, en større udnyttelse, en større kontrol med, at pengene anvendes samfundsrigtigt, der gør, at vi skal igennem en redegørelsesdebat, en konference, et stort oplæg osv., som i og for sig er et argument for at vedtage det allerede fremsatte forslag?

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Der blev stillet nogle ganske præcise spørgsmål fra fru Kirsten Jacobsens side, og jeg skal

bekræfte, at sådan er reglerne inden for det almennyttige boligbyggeri. Det burde ikke være nødvendigt, at boligministeren skal op og bekræfte det fra talerstolen, for alle kan jo læse loven.

Men jeg vil gerne have lov til at sige til fru Kirsten Jacobsen, at jeg da er glad for, at man har haft lejlighed til at se oplægget. Og jeg vil godt have lov til at sige, at vi altså nu har arbejdet med det det sidste halve års tid. Men jeg fandt det mest passende, at oplægget kom således, at det også kunne være baggrundsmateriale for debatten her i dag, og heraf vil fru Kirsten Jacobsen se, at det ikke kun er spørgsmål om priser pr. m², det er en helhedsbetragtning, der skal med ind i billedet. Det er en helhedsbetragtning, der skal med ind i billedet, og jeg glæder mig meget til den kommende debat, ikke mindst herinde i Folketingssalen senere på året.

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil godt starte med at tilkendegive, at vi for så vidt er meget enige i det overordnede sigte, nemlig at sikre, at der sker en optimal udnyttelse af de forskellige støtte- og finansieringsmuligheder i den fremtidige byfornyelsesindsats. Det mener jeg faktisk også meget klart kom til kende, i og med vi var med i den ændring, der kom i 1994 af byfornyelseslovgivningen, og som klart havde de samme præmisser.

Men jeg skal ikke lægge skjul på, at dette forslag, der er fremsat af Fremskridtspartiet, faktisk undrer mig. Jeg undrer mig i betragtning af, at netop Fremskridtspartiets ordfører er en af dem, måske en af de få, der har haft mulighed for at være med i hele forløbet fra saneringsloven, til vi i 1979 havde den første debat om, hvordan byfornyelsesloven skulle se ud, til 1982, da byfornyelsesloven blev vedtaget, og også i det videre forløb. Når jeg erindrer de mange udsagn, der undervejs er kommet fra Fremskridtspartiets ordfører i denne sammenhæng, undrer det mig såre, at man lægger det her frem.

Hvordan vil det her forslag komme til at virke i praksis? Jeg vil sige, at ét er, at det er ubrugeligt, men det er heller ikke administrerbart, medmindre man fra forslagsstillernes side forestiller sig et overordnetlig omfattende kontrolsystem, og det kan man jo undre sig over med de holdninger, vi normalt hører fra Fremskridtspartiets side.

En ombygning er som bekendt ikke entydig. Hvis forslaget gennemføres, forudsætter det, at

man definerer præcis, hvilken kvalitet og standard der skal kunne rummes inden for rammebeløbet. Hvis en ombygning bliver for dyr, kan man bare skære lidt i kvaliteten eller udelade f.eks. det nye køkken. Så ligger man under rammebeløbet. Forslaget har således kun mening, hvis man forestiller sig den gamle direkte statslige kontrol med saneringen genindført, også i forbindelse til byfornyelsesloven. Jeg forstår ikke, at Fremskridtspartiet overhovedet kan få den tanke og er parat til at ville gøre det her.

Så kunne jeg forstå, at der fra Fremskridtspartiets ordfører var lidt kritiske bemærkninger over, at boligministeren har lagt et debatoplæg frem. Det synes jeg ikke man skulle være kritisk over for. Vi har i hvert fald i Socialdemokratiet glædet os over, at vi får dette debatoplæg. Efter at have haft en saneringslov, der har virket i en årrække, en byfornyelseslov, der har virket i en årrække, mener jeg, der er al god grund til, at vi nu prøver at se på, hvordan der på en bedre måde kan gives nogle helhedsløsninger i den tredje fase af vores renovering.

Vi er meget godt tilfredse med, at der bliver lagt op til denne debat. Jeg tror, det er meget væsentligt, også for at vi får en fornyelse af vores byfornyelse, som vel at mærke tilgodeser de mange forskellige aspekter, interesser m.v., der er forbundet med det. Vi har et ønske om, at vi med det, der ligger til fremtidig byfornyelse, både får kigget på, hvordan vi bedre kan understøtte beboernes deltagelse i processen, og at vi får kigget på en bredere form for byfornyelse. Vi så gerne kommunerne tænke bredere, tænke i helheder, dvs. få lavet nogle bydele, som langt bedre kan tilgodeses både ønsker til oplevelse, til det æstetiske, til det kulturelle, pladser, torve m.v., og det mener jeg faktisk tiden er inde til at vi nu skal kigge på, eftersom vi er, hvad vi kan kalde i den tredje fase.

Hvis det ikke er fremgået af min tale, vil jeg godt slutte af med at sige, at det forslag, der her foreligger fra Fremskridtspartiet, kan vi ikke støtte, og jeg skulle hilse og sige, at Det Radikale Venstre heller ikke kan støtte det.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det er jo godt, regeringen kan koordinere sin uenighed ved at bruge én stemme, så risikerer man ikke, at hr. Jørgen Estrup gav udtryk for det, han formentlig vil mene om forslaget.

Men må jeg ikke godt sige til fru Lissa Mathiasen, at det er dog det værste vrøvl, jeg

nogen sinde har hørt, og at fru Lissa Mathiasen burde vide bedre. Det tror jeg egentlig også at fru Lissa Mathiasen gør, for jeg har dog altid ment, at fru Lissa Mathiasen i hvert fald var virkelig kompetent på dette område.

Man behøver ikke at gå tilbage til noget statsligt styringssystem. Dette system, hvilket boligministeren lige har bekræftet, er nøjagtig det samme system, som gælder for nyt almennyttigt byggeri. Det administreres, så vidt alle ved, nogenlunde o.k. i kommunerne, og det er jo ikke sådan, at hvis der er én, der kommer med et forslag, som overstiger rammebeløbet, så fjerner man køkkenet i nyopført almennyttigt boligbyggeri, nej, man ændrer projektet. Det er lagt ud til kommunernes godkendelse, og kommunerne vil selvfølgelig ikke godkende noget, hvor køkkenet mangler, eller som på anden måde er et dårligt projekt.

Den garanti, der ligger i det her forslag, er, at man lader ansvaret ligge hos dem, der skal betale pengene. Det er nemt at bevilge pengene, hvis man ikke har noget ansvar og kan sende regningen videre til nogle andre, og det er det system, som man gennemførte i 1982, kan jeg sige til fru Lissa Mathiasen.

Så skal jeg bare lige hilse og sige, at da havde jeg for en kort stund forladt dette Ting, men hvis jeg havde været her, så havde fru Lissa Mathiasen nok kunnet erindre, at det ville jeg have kritiseret allerede på det tidspunkt.

Jeg kritiserer under ingen omstændigheder, at boligministeren er kommet med et oplæg. Indholdet i oplægget lægger jo, som jeg sagde, på en masse områder op til forslaget, men jeg kan jo se på datoerne, at regeringen først gør noget ved dette område, hvis problemer er accelereret, efter at vi i november måned udsendte en pressemeddelelse.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg skal lade være med at udtale mig om, hvem der er kompetent, og hvem der ikke er kompetent. Jeg undrede mig bare over, at fru Kirsten Jacobsen kunne komme med det her, og så skal jeg ikke sige mere om det. Det, jeg så har sagt, tror jeg egentlig også er klart og tydeligt.

Jeg synes, det er imponerende, at man overhovedet ikke anerkender, at udgangspunktet er forskelligt for det, man går i gang med at byforny. Og den dér meget firkantede måde, det bliver stillet op på her, hvor man siger, at det så er kommunerne, mener jeg ikke er brugbar.

Når jeg tillod mig at henvise både til 1979 og 1982, var det med velberåd hu. Jeg kan godt erindre, at der var en periode, hvor fru Kirsten Jacobsen ikke var til stede her i Folketinget, men jeg kan så også erindre meget tydeligt – og det tror jeg at vi egentlig er flere der kan – at den meget store debat om, hvordan byfornyelsesloven skulle se ud, og det meget store udvalgsarbejde om udformningen af byfornyelsesloven faktisk fandt sted frem til 1979, og som følge deraf tror jeg også, vi er nogle stykker inklusive fru Kirsten Jacobsen, som burde kunne huske, hvad det var for nogle ting, det drejede sig om.

Men jeg synes ikke, man kun kan henvise til 1982, for vi er også nødt til at se på, hvad det så var, der skete i 1994, og det, som boligministeren og også jeg har prøvet at tage fat i, er, hvad det var for ændringer. Det, vi ønsker nu, er at gå videre, så vi får noget bedre ud af byfornyelsen, men jeg mener ikke, at vi med fru Kirsten Jacobsens forslag overhovedet kommer et skridt videre i retning af at få helhedsvurderingerne, tværtimod.

Erling Oxdam (V):

Hovedsigtet med dette lovforslag kan Venstre støtte.

Der er forekommet alt for høje kvadratmeterpriser i forbindelse med byfornyelsessager; i forslaget nævnes helt op til 35.000 kr. pr. m². Jeg ved nu ikke, hvor det har været, men op imod 18.000–20.000 kr. har jeg hørt om her i København.

Det er også principielt forkert, at kommunen blot kan lade regningen for overskridelser af de bevilgede rammer gå videre til staten. Efter forslaget afholder kommunen al offentlig støtte ved eventuelle tab på garantier efter loven til den del af de garanterede forbedringsudgifter, der dels er anvendt til ombygning af boliger, dels overstiger det vejledende rammebeløb for nyt almennyttigt boligbyggeri inklusive det såkaldte udfyldningstillæg på 10 pct. Dermed er der altså givet en slags højeste pris for de rammer. For samtidig at hindre, at et projekt etapeledes, altså for at nå ned under maksimummet, indføres den regel, at den godkendte forbedringsudgift tillægges de forbedringsudgifter, som inden for de sidste 3 år fra tilsagnstidspunktet er afholdt på ejendommen. De skal altså tælles med.

Denne ordning svarer i øvrigt til den ordning, der allerede i princippet er gældende ved almennyttigt byggeri. Rammebeløbet med tillæg

udgør fra 1. januar 1996 ca. 11.000 kr. pr. m² i Københavns Kommune. Det er dog helt andre tal, og andre steder i landet kan man udføre byfornyelsesarbejder til en 5.000-6.000-7.000 kr. pr. m².

At fredede og bevaringsværdige bygninger er undtaget fra den ændrede byrdefordeling, er en rigtig detalje i lovforslaget.

Det gode formål med lovforslaget til trods kan Venstre ikke på nuværende tidspunkt støtte det. Selv om det er kommunerne, der godkender ombygningsarbejdernes størrelse, må det nærmere undersøges, hvor meget det forventelig vil betyde for kommunernes økonomi og dermed for byfornyelsens samlede fremtidige omfang. Dertil kommer, at Folketinget i maj måned i år skal have en debat om byfornyelsen, og regeringen har jo bebudet, at der vil fremkomme et helt nyt forslag til en byfornylseslov i næste folketingsår.

På den baggrund kan Venstre som nævnt ikke for tiden stemme for lovforslaget.

John Vinther (KF):

Formålet med dette lovforslag, som Fremskridtspartiet har fremsat, er jo at imødegå det forhold, at vi i en række tilfælde – for mange, skulle jeg hilse og sige – har oplevet ombygningsudgifter ved byfornyelse, der er alt for store.

Formålet med lovforslaget kan vi i Det Konservative Folkeparti sådan set fuldt ud tilslutte os. Vi anser det for nødvendigt, at vi nu får gang i debatten om, hvordan vi indretter fremtidens byfornyelse på en sådan måde, at vi på den ene side får maksimal byfornyelse, men på den anden side også indretter systemet sådan, at vi ikke bare bevidstløst og ukritisk pumper penge i byfornyelsen uden hensyntagen til, om det så i det konkrete tilfælde ville overstige udgiften til nybyg.

Der er naturligvis en grænse for, hvornår det ikke længere er rimeligt at byforny, og det burde være ret åbenlyst, at bortset fra de situationer, hvor vi taler om fredede og bevaringsværdige bygninger, burde den overgrænse naturligvis ligge dér, hvor udgiften til byfornyelse overstiger udgiften til nybyg. Det burde være ret logisk.

I det lys hilser vi lovforslaget velkomment som en måde at rejse debatten på, for det er nødvendigt, at vi får lagt en overgrænse.

Jeg kan også forstå – sådan tolkede jeg i hvert fald boligministerens indlæg for kort tid siden –

at boligministeren er enig i, at der skal indlægges en overgrænse, og derfor imødeser vi fra konservativ side med spænding den konference, vi skal have om emnet her i april måned, og den redegørelsesdebat, som kommer i maj måned, hvis jeg ikke tager helt fejl.

Jeg vil på De Konservatives vegne love, at vi vil holde boligministeren fast på ministerens erkendelse af, at der er behov for, at man får indlagt en overgrænse.

Med den samme begrundelse, som hr. Erling Oxdam gav for kort tid siden, kan heller ikke Det Konservative Folkeparti for tiden støtte lovforslaget.

Villy Søvnal (SF):

Fremskridtspartiets lovforslag har som allerede nævnt til hensigt at lægge et loft over de meget dyre byfornylsesprojekter.

Jeg tror, at forslaget udspringer af de meget dyre byfornylsesprojekter, der vel primært finder sted i København.

Ideen i lovforslaget er, at der anvendes det rammebeløb, vi kender fra det almennyttige byggeri, tillagt 10 pct., og at det er kommunen og ikke staten, der kommer til at bære merudgiften. Man undtager fredede og bevaringsværdige bygninger fra reglen.

Efter SF's opfattelse er det rimeligt at sætte spørgsmålstejn ved prisen på nogle af de ombygningsudgifter, der gennemføres efter byfornylsesloven, både ud fra samfundsøkonomiske og så sandelig også ud fra boligsociale synsvinkler.

Vi gjorde i øvrigt allerede, da byfornylsesloven blev behandlet i Folketinget i denne samling, opmærksom på, at vi trænger til en gennemgribende diskussion af hele byfornyelsen for at sikre, at midlerne anvendes bedst muligt, men også for at sikre, at der tages hensyn til de ønsker, beboerne har, når der byfornys.

I øjeblikket har vi et skræmmende eksempel på, hvor umuligt det kan ende, hvis der ikke tages hensyn til beboernes ønsker, nemlig den byfornyelse, der i øjeblikket er i gang på Vesterbro.

Jeg skal summere de ting op, der efter SF's opfattelse er behov for at få kigget på i sammenhæng, og dermed afviser jeg også at tage et enkelt område ud.

De ting, der efter SF's opfattelse er påtrængende, er følgende:

En styrkelse af beboerdemokratiet, så der ikke kan byfornys på tværs af beboernes ønsker i det

omfang, vi eksempelvis ser i Københavns Kommune lige nu. Jeg vil gerne sige det meget stærkt: Det er ødelæggende for byfornyelsesviljen, hvis vi oplever ret mange af den type projekter, hvor dialogen gennemføres så dårligt, og hvor de løfter, der som udgangspunkt blev givet, holder i så kort tid, som vi ser i bl.a. det nævnte projekt. Vi er da også overbeviste om, at et styrket beboerdemokrati selvstændigt vil have betydning for prisen på nogle af de projekter, der gennemføres.

En plan, hvor vi sikrer, at byfornyelsen sættes i gang i tide. Der, hvor det går galt, er jo, hvor boligområderne er så nedslidte, at den vedligeholdelse, der er en naturlig del af en perspektiveret indsats for boligfornyelse, når vi for sent i gang med, og derfor tror jeg, at der ligger en kæmpeopgave i at planlægge dette område noget bedre, end tilfældet er i dag.

Vi vil godt være med til også at kigge på lofter på dette område, selvfølgelig med undtagelse af de ting, der er nævnt, men også med det forbehold, at lofter er sværere at diskutere end bare 10 pct.

Noget af det, som fordyrer nogle projekter – jeg har bl.a. erfaring fra Kolding Kommune, hvor jeg er valgt – er, når vi lægger meget økologi, som boligministeren også er optaget af, ind i projekterne. Så ved vi godt, at selve ombygningsudgiften bliver større, til gengæld bliver driftsudgiften – boligudgiften – meget mindre, og det ville være ærgerligt at kappe muligheden for økologisk byfornyelse af ved at lægge sig fast på et tilfældigt procenttal, der måske ikke er overvejet i den sammenhæng.

Jeg vil godt sige i den forbindelse, at når vi skal til at kigge på en helt ny gennemgang af byfornyelsesloven, vil det være afgørende for os, at vi finder nogle nemme veje til økologisk byfornyelse, hvor ikke alene ombygningsudgiften er interessant, men hvor også den boligudgift, der følger efter, er interessant. Det vil være en af de vinkler, vi vil være meget optaget af.

Den sidste vinkel er spekulation i byfornyelsen. Jeg synes også, at vi under en revision af loven bør være optaget af, om der finder en spekulation sted på dette område, som er så stor, at vi ikke vil acceptere den, og diskutere, hvilke midler vi har til at sikre, at priserne også på den måde kommer ned.

Jeg skal runde af med at sige, at som det er fremgået af mit oplæg, vil vi godt diskutere lofter, men vi vil diskutere det i den brede sammenhæng, jeg har antydnet. Det vil sige, at vi

afviser Fremskridtspartiets lovforslag, som det foreligger, men vi afviser ikke debatten. Hvis vi skal deltage i debatten, skal det bare indgå i den brede sammenhæng, jeg har skitseret.

Dermed også et løfte fra SF om, at vi vil indgå konstruktivt i det forestående arbejde på dette område.

Keld Albrechtsen (EL):

Der er naturligvis et problem i det, som Fremskridtspartiet her rejser, nemlig det problem, at byfornyelsen nogle gange forekommer urimelig dyr. Enhedslisten er enig i, at de spørgsmål må indgå i det arbejde om en forbedret byfornyelseslovgivning, som boligministeren er ved at forberede initiativer til.

Det er vi enige i, men vi synes nok, at Fremskridtspartiets forslag rammer noget skævt i forhold til det, som er de virkelige problemer i byfornyelsen. Hvis man vedtog Fremskridtspartiets forslag, ville det efter vores bedømmelse medføre, at man ville komme til enten at bremse nogle byfornyelser, som er nødvendige, eller at påføre kommunerne nogle ekstraudgifter, hvor det er vanskeligt at se en konkret begrundelse for, at kommunerne skulle sidde tilbage med smerten.

Derfor mener jeg, at lovforslaget, som det foreligger, ikke er egnet til at løse de problemer, der er. Efter vores opfattelse er de problemer for det første, at det er meget dyrt at lave en bevarende byfornyelse. Derfor kan man heller ikke i alle tilfælde håndhæve et princip om, at fordi det bliver dyrere end nybyggeri, skal det alene af den årsag ikke være muligt at gennemføre byfornyelsen. En bevarende og en økologisk byfornyelse kan i nogle tilfælde kræve investeringer, som er ganske store, og det er den pris, vi må betale for at udvikle vores byer til harmoniske og bæredygtige samfund i fremtiden. Der er også nogle gange regninger fra fortiden, som skal betales, giftgrunde og andre ting, og derfor vil lovforslagets hovedprincip alt i alt ikke kunne gennemføres i lovgivningen.

For det andet er den huslejevirkning, som byfornyelsen i dag har i boligområderne, et problem ligesom den manglende beboerindflydelse, vi ser nogle steder, og som vi bl.a. i øjeblikket oplever på Vesterbro i København. Det er altså reelle problemer, at vi har en huslejevirkning, som gør, at mange beboere kommer i vanskeligheder, når deres kvarter kommer ind i en byfornyelse, hvor der er risiko for, at der faktisk vil ske en reel beboerudskiftning i området.

Det er naturligvis efter vores mening ikke hensigten med byfornyelsen. Hensigten er, at de mennesker, som bor i et byområde, og som gerne vil blive ved med at bevare deres lokale miljø, selvfølgelig skal kunne være med i det, de skal have beboerindflydelse på det, og de skal kunne betale de huslejer, som så bliver resultatet af byfornyelsen.

Derfor er det rigtigt set af Fremskridtspartiet, i hvert fald hvis det er de bekymringer, også Fremskridtspartiet har, at der er problemer, der skal løses. Vi mener altså bare, at man her er kommet ind på banen på en skæv måde, men det er da absolut prisværdigt, at man prøver at pege på problemstillingen.

Vi vil altså gerne deltage i hele den samlede diskussion. Den hænger i øvrigt også lidt sammen med den diskussion, som vi parallelt har vedrørende nybyggeriet, hvor vi diskuterer rammebeløbet og spørgsmålet om at få økologien, vandbesparelser, nye teknikker til besparelse på ressourcerne osv., ind både i nybyggeriet og i byfornyelsen. Selv om det, som hr. Villy Søvn-dal gjorde opmærksom på, giver nogle driftsmæssige, men i øvrigt også samfundsmæssige besparelser på lang sigt, koster det nogle penge her og nu, og disse penge må vi efter Enheds-listens opfattelse finde. Det vil være et af de budskaber – og det kan boligministeren så måske notere sig allerede her – som vil komme fra Enhedslisten, når vi kommer i gang med byfornyelsesdebatten.

Vi må altså afvise Fremskridtspartiets lovforslag, som det her foreligger, men til gengæld give tilsagn om at gå positivt ind i byfornyelsesdebatten.

Poul Nødgaard (DF):

Nogenlunde det samme kunne jeg sådan set sige, for jeg synes nok, principperne i dette lovforslag er rigtige. Men når man nu får oplyst, at der både skal holdes en konference, og man også har fået indtryk af, at der måske også sker noget på politisk plan, synes jeg nok, det var værd også at tage den facet med ind i debatten om byfornyelserne.

Nu er jeg i den situation, at jeg ud over at sidde her i Folketinget også er kommunalpolitiker, og de dér byfornyelsessager arbejder vi jo meget med i kommunerne. Når nogle bliver lidt dyrere, er der altid en forklaring på det, det er der næsten på alting, og det er jo sådan, at der også indgår en politisk vurdering af, om det er et bygningskompleks, man gerne vil bevare. Så

selv om man kan se, det bliver lidt dyrere, er det en ren politisk overvejelse i en kommune, om den vil lave et byfornyelsesprojekt og også betale den pris, det koster.

Men jeg vil godt sige til specielt boligministeren, at når nu der både skal være en konference og også nogle efterfølgende debatter om hele byfornyeshistorien, er der en ting, jeg meget vil appellere om indgår i den diskussion, og det er hele den administrative side af sagen ved at gennemføre et byfornyelsesprojekt. I en kommune som vores på små 30.000 indbyggere er der faktisk kun én medarbejder, der er i stand til at håndtere det. Det er en utrolig kompliceret lovgivning, der ligger til grund, og man skal holde tungen lige i munden for at føre det frelst igennem.

Men hvis man begynder at omlægge disse ting og altså ændre afgørende i den nuværende lovgivning på området, synes jeg, det er vigtigt, at pengene følger spillet, og det vil sige, at hvis det bliver sådan, at staten på forskellig vis smyger sig uden om byfornyelse, må pengene altså følge med over til kommunerne, så kommunerne i samme omfang som hidtil kan gennemføre byfornyelser.

Der er mange, der mener, at byfornyelse stort set er noget, der finder sted i købstæderne, men i vores kommune og forhåbentlig også i andre er man altså også begyndt at kaste blikket ud i landområderne, for man kan godt lave et byfornyelsesprojekt i en landsby. Det er bare, ligesom det er kommunalpolitisk in at lave byfornyelsesprojekterne i købstæderne, men vi har i hvert fald den opfattelse, at vi også vil se på vores landområder; dér er også egnede steder, hvor man kan gennemføre udmærkede byfornyelsesprojekter.

Vi afviser på ingen måde dette lovforslag. Det kan indgå i den helhed, der nu kommer, og i løbet af efteråret bliver disse ting forhåbentlig sat på plads. Jeg tror sådan set, jeg kan fornemme også på debatten i dag, at der faktisk er bred enighed om, at man skal få disse ting til at fungere på en sund og god måde, og det tror jeg også er i pagt med befolkningens opfattelse af, at man fortsat skal sørge for, at byfornyelserne kører på en ordentlig og rimelig måde.

Kirsten Jacobsen (FP):

Det har været en debat, hvor alle har erkendt, at den sag, der er blevet debatteret, skulle debatteres. Langt de fleste har også erkendt, at de incitament, der ligger i Fremskridtspartiets lov-

forslag, nemlig at få styr på udgifterne og få dem, der bevilger pengene, til at have ansvaret for det, de bevilger, i og for sig også er den vej, man mener er rigtig.

Boligministerens mangetrinsraket blev jo ikke annonceret for Folketinget hverken af statsministeren i hans åbningstale eller senere i statsministerens beretninger om regeringens påtænkte initiativer, men jeg kan forstå, at dette forslag fra Fremskridtspartiet har sat tingene i skrivemaskinen, og det skal vi bare takke for.

For os i Fremskridtspartiet handler det heller ikke så meget om, at vi får vedtaget et forslag, der står Fremskridtspartiet på. Det er vi ikke spor optaget af, men vi er optaget af, at man holder op med at smide gode penge efter dårlige penge og kritikløst byforny ting, som ikke bør byfornys.

Når man taler om den bevarende byfornyelse, som jeg tror det var hr. Keld Albrechtsen og måske også hr. Villy Søvnald der gjorde, kan jeg være meget enig i, at man ikke skal ændre bybilledets karakter og alt muligt andet, men arkitekter i dag kan altså også bygge nyt, der ser gammelt ud, så man behøver ikke at erstatte det med messing, stål og glas, så man får sådan nogle underlige misforstre liggende rundt omkring i byerne.

Jeg synes, man skal være klar over, at der altså er bygninger, som er så dårlige, hvor fundamentene er så dårlige, hvis de overhovedet findes, fordi det er så pilraddent alt sammen, at uanset hvor meget man flikker og regerer på det, vil det være noget gammelt bras, og så er der ingen mening i, at det er den slags bygninger, som har de højeste byfornylsesudgifter. Det håber jeg så også vi er enige om eller kan blive enige om, når vi skal snakke videre om det.

Jeg vil godt sige nu, hvor det jo allerede ligger klart, at det her bliver en længere seance, at det fortjener emnet faktisk også. Jeg synes, at vi herinde skal være klar over, hvor mange milliarder kroner af offentlige midler der bruges på dette område om året, og at vi har en forpligtelse til at sikre, at der bliver byforny et så meget som muligt for så få penge som muligt og i en så god kvalitet som muligt.

Men når det så er sagt, bør man nok også skrive sig bag øret, hvad der er årsagen til al denne byfornyelse, og det er jo selvfølgelig, at grundejerne i Danmark aldrig nogen sinde har kunnet få dækning for de omkostninger, der er i forbindelse med vedligeholdelse af bygninger-

ne, og det gør jo, at i stedet for, at bygningernes gode tilstand opretholdes ved, at det årlige vedligeholdelsesbehov opfyldes, står man lige pludselig med et byfornylsesproblem.

Boligministeren, som jo er chef for denne bygning eller i hvert fald istandsættelsen af den, vil også, hvis han går over på Ridebanen, kunne se, hvad manglende vedligeholdelse kommer til at koste. Den manglende vedligeholdelse betyder, at man skal skære træ ud og sætte træ ind osv., i stedet for at man kunne have puttet noget maling på nogle vinduer – og så skal man i øvrigt se på det i flere år!

Men når vi nu skal have denne seance, vil jeg sige til boligministeren, at jeg håber, at vi også kan få andre elementer med. For det er ikke sådan, at Fremskridtspartiet mener, at det eneste problem, der er med byfornylsesloven, er det, der er omtalt i dette forslag. Vi har blot ikke villet lave et forslag, som ville få de politiske hvirvelvinde til at fare rundt herinde. Vi lavede et forslag, som vi faktisk regnede med at man ifølge almindelig politisk sund fornuft ville være i stand til at vedtage.

Vi synes nemlig, at der f.eks. bør ses på kommunernes ret til at råde over ejendomme. Det kan ikke være meningen, at en kommune skal kunne fjerne ejendomsretten fra en privat grundejer og via et byfornylsesselskab videregælde en ejendom til et almennyttigt boligselskab, vel at mærke hvis den pågældende grundejer gerne selv vil være med til at byforny sin ejendom.

Og det hjælper altså ikke noget, at man ved landsretten kan få medhold i, at man har ret til selv at byforny sin ejendom, hvis nu byfornylsesselskabet allerede har revet ejendommen ned – den sag tror jeg boligministeren kender bedre end nogen andre – det hjælper ikke noget.

En anden ting, man også bør se på, er det skisma, der ligger i, at en høj grad af byfornyelse – alt, hvad der ligger ud over 5.000–8.000 kr. – ingen lejeeffekt har de første 5 år, og det vil altså sige, at hvis to ejendomme, som ligger over for hinanden, byfornys og der foretages en meget skrabet byfornyelse af den ene og den anden får fuld knald på, godkendt af kommunen, så vil man komme ud for, at de lejere, der har fået installeret alle mulige luksusindretninger, og som har fået alt, hvad den kan trække og bære, ikke betaler mere i husleje end dem, der har fået den skrabede byfornyelse, og det er meningsløst. Dels er det meningsløst ud fra et samfundsøkonomisk synspunkt, og dels skaber det

jo også nogle modsætningsforhold til nogle lejere, som ikke kan forstå det. Det må vi også se på.

Administrationen af papirvældet i byfornyelsesloven har vi tit talt om at vi skal forenkle, og kan det lykkes, er det godt. Fremskridtspartiet deltager umådelig gerne i et arbejde på det område.

Og så kan jeg jo ikke lade være med at sige til boligministeren – det var hr. Poul Nødgaard, der gav anledning til det – at Fremskridtspartiet ikke vil være med til at diskutere, at alt det, vi i fællesskab sparer ved at begrænse udgifterne og lægge ansvaret for det, kommunerne bevilger, over på kommunerne, sender vi med som et ekstra bloktilskud til kommunerne. Det var det, hr. Nødgaard gav udtryk for.

Dér stopper festen for Fremskridtspartiet. Vi vil altså begrænse udgifterne, og vi vil lade kommunerne tage ansvaret for de projekter, de godkender, og hvis de godkender noget ud over det, vi er blevet enige om – det kan være det ene eller det andet beløb eller det ene eller det andet system – så må de selv bære udgifterne til fornyelsen.

Til sidst vil jeg sige, at jeg håber, at boligministeren i den redegørelse, som jeg kan forstå at vi skal have, og som jeg kan forstå at alle Folketingets partier ser lige meget frem til, vil behandle andre emner end dem, som boligministeren har med i sit debatoplæg, og også vil lytte til de røster, der har været her i salen.

I Fremskridtspartiet er der i hvert fald tre hede ønsker, og boligministeren kender dem, for jeg har fremsat dem direkte for boligministeren, og jeg har også gjort det over for fem, seks, syv tidligere boligministre.

Og det kan ikke nytte noget, at man vil nægte, at det er et problem, at kommunerne kan råde over ejendommene. Den sidste sag, vi har set, er fra København, hvor man ligefrem eksproprierer 30 pct. af ejendommene, og det kan ikke være et undtagelsestilfælde, for så har man gjort undtagelsen i loven til det generelle, og så er vi nødt til at se på det.

Og det skisma, der ligger i, at man kan få byforny et ejendom, uden at det får konsekvenser for lejen i de første 5 år, synes jeg også bør diskuteres.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, fru Kirsten Jacobsen rammer et centralt problem, når hun nævner, at nogle ejendomme bliver så dårlige, at det kan blive over-

ordentlig dyrt at bevare dem. Men dér må jeg så gøre opmærksom på, at årsagen til, at mange privatejede ejendomme kommer i en så dårlig tilstand, at det bliver så skrækkelig dyrt at foretage en bevarende byfornyelse, jo er, at vi ikke har fået sikret en ordentlig pligt til vedligeholdelse af de private udlejningsejendomme.

Dér ligger jo i virkeligheden hovedproblemet, som skyldes fortidens synder – det her bør hr. Erling Oxdam også lytte til – og problemet er altså, at vi også skal se byfornyelseslovgivningen i sammenhæng med de forpligtelser til vedligeholdelse, som burde være gennemført for længst og med konsekvens for udlejningsbyggeriet.

Det håber jeg også er en problemstilling, som kan komme med i det her, for det kan selvfølgelig ikke være rimeligt, at det offentlige skal være med til at rette op på skader, som ikke burde være opstået. Så jeg er glad for, at det bliver nævnt, og det vil vi i hvert fald arbejde for fra Enhedslistens side.

Så vil jeg sige, at boligforeningernes og boligselskabernes indsats på det her område bør fru Kirsten Jacobsen have respekt for. Men jeg vil også sige, at det godt kan være, at der f.eks. på Vesterbro her i København burde være adgang til, at beboerne kunne organisere sig i en ny boligforening for Vesterbro kvarteret, således at de ad den vej kunne få den direkte demokratiske medindflydelse på tingene, som de vil få ved at have deres egen boligforening.

Derfor kan det godt være, at vi i forbindelse med byfornyelsen skal se på, om loven om almennyttigt boligbyggeri bør ændres således, at de berørte beboere direkte kan danne deres egen boligforening.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det er jo dejligt, når man kan inspirere hinanden, og nu mente hr. Keld Albrechtsen, at jeg havde ramt et centralt punkt, og det gjorde hr. Albrechtsen også.

I den anledning vil jeg sige til boligministeren, at noget af det, vi også bør se på, er jo, om det er mammutbyfornyelsesselskaberne og alle de fine herrer, der skal bestemme graden af byfornyelse, eller det er lejerne.

Det, jeg synes er trist, er, at lejere, som har været vant til at bo i et kvarter i umådelig mange år, og som egentlig er tilfredse med en mindre luksuriøs lejlighed, bare den ligger godt og centralt og man har nogle gode naboer, er nødt

til at flytte bort fra kvarteret, fordi man ikke lytter til dem og ad åre vil have et eller andet stort, flot projekt gennemført. Et helt kvarter skifter på den måde karakter. Det har man set i Vestbyen i Ålborg, det kommer man også til at se mange andre steder, og det kommer man formentlig også til at se på Vesterbro.

Jeg synes altså, man skal tillade en større grad af delbyfornyelse. De centrale installationer og tag og vinduer og el og varme og alt sådan noget skal selvfølgelig være i orden, men hvordan kan det genere resten af lejerne, at der er lejere, som gerne vil beholde det gamle køkken? Hvis der er lejere, som synes, de ikke behøver opvaskemaskine og alverdens ting, fordi de godt kan bruge det, de har, hvorfor skal de så ikke have lov til det? Men sådan er det jo ikke i dag.

Da Boligudvalget for mange år siden var nede og se på byfornyelse i Hamburg og i Bremen, var en af de ting, vi lærte, faktisk, hvordan man i langt højere grad lod den indvendige byfornyelse i lejlighederne være op til lejerne. Det er man ikke gode nok til i Danmark, og det synes jeg man skal prøve på at komme efter, hvis vi skal til at diskutere det her igen til maj.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 103:

Forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af organiseret kriminalitet og rockerkriminalitet.

Af Helge Adam Møller (KF) og Birthe Rønn Hornbech (V) m.fl.
(Fremsat 28/2 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Spørgsmålet om en mere effektiv indsats imod den organiserede kriminalitet og rockerkriminaliteten har været stærkt fremme i den retspolitiske debat i det seneste års tid, senest i forbindelse med rockerdrabet for et par uger siden.

Forhistorien er kort den, at en arbejdsgruppe under Justitsministeriet i marts måned sidste år fremlagde en handlingsplan med 15 forslag til en forstærket indsats på dette område.

Arbejdsgruppens forslag koncentrerer sig om bedre vidnebeskyttelse og styrkelse af efterforskningen af den organiserede kriminalitet.

I forbindelse med offentliggørelsen udtalte jeg, at der skal sættes hårdt ind imod den organiserede kriminalitet, ikke mindst på internationalt plan.

Jeg sagde samtidig, at der er tale om en omfattende og meget alvorlig kriminalitet, som på baggrund af den øgede internationalisering og åbningen af landegrænserne i Europa mod øst har fundet nye vækstbetingelser.

Det er derfor ikke uden grund, at bekæmpelsen af den organiserede kriminalitet står højt på den internationale dagsorden, herunder i EU og i samarbejdet med Østersølandene.

Jeg sagde også, at nogle af forslagene er vidtgående, men at vi må indse, at bekæmpelsen af den organiserede kriminalitet kræver nye og effektive midler.

Handlingsplanen blev efter offentliggørelsen sendt til høring, og under høringen har navnlig Advokatrådet taget kraftigt afstand fra nogle af punkterne i handlingsplanen.

I maj 1995 var der i Folketinget en forespørgselsdebat om organiseret kriminalitet, hvor jeg oplyste, at der på grundlag af handlingsplanen ville blive udarbejdet lovforslag.